

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Čechoslovan**

Vydavatel: **V. Švihovský**

Vydáváno v letech: **1911-[1918], 1911, 06.05.1911**

Číslo ročníků: **1, 13**

Číslo výtisků: **1, 13**

Datum vydání čísla: **06.05.1911**

Identifikátor ISSN: **2414-9373**

Stránka:

tel Říha z Novin. Vyučováno bylo ve světlici u p. Vyníkala, který se svou manželkou s otcovskou péčí a trpělivostí se staral o školu a žáky. Dříví ku topení na sáňkách přivezl p. Jan Krejčí se ženou. Budiž těmto dobrým občanům za to čest' a chvála!

Bylo to však smutné vyučování. Nastaly v obci rozbroje, mnozí sousedé byli proti škole a tak z celé obce jenom 14 žáků školu navštěvovalo. Tu o novém roce přijel p. staršina, veliký přítel školství Josef Zedník, svolal v kovárně p. Novotného obecnou schůzi a vzletnou řečí umoudřil všechny. Vyličil jim smutný stav školy a života mládeže, která tím trpí a se znemravňuje. Pohnuti byli sousedé, zapomněli na sváry, sjednotili se a usnesli se učitelé platit 180 rublů. Místnost' u p. Vyníkala nedostačovala a nová školní budova stála opuštěná a nedodělaná. Přistoupilo se k pokračování ve stavbě a konečně v r. 1881 byla zakončena a slavnostně vysvěcena. Ve škole se každou čtvrtou neděli vykonávaly bohoslužby. Počet žáků se zvýšil na 120 a byli mezi nimi někteří i 14 leti. Bladodárny vliv p. učitele dosáhl skvělého cíle. Dnes jsou mnozí z prvních žáků již hospodáři a otcové rodin, však s radostí vzpomínají na svá mladá léta, ztrávená v lavicích školních. Pořádaly se zábavy, žáci hráli divadlo atd.

V tu dobu byl též založen ochotnický spolek, který úspěšně pracoval. Pořádal častokrát divadelní představení, na které přicházelo mnoho krajanů z okolí, by se ušlechtilé pobavili. Tyto pěkné zábavy měly dobrý vliv na občany a na společenský a přátelský život jejich. P. učitel Říha musel nastoupit vojenskou službu a tu jej vystřídal p. Smutek, který však byl člověkem nemocným a proto nevrlym. Neučiteloval dlouho; vystěhoval se na Don a škola zase zůstala opuštěnou.

P. Říha vrátiv se z vojenské služby nastoupil opětně úřad učitel'ský, však brzy nastaly náboženské třenice a vlivem inspektora Vojevchovského byl přinucen odstoupiti. Po něm následovali pp. Votruba a Hlavatý, za nichž však pěkná činnost' divadelní zanikla, nebyvši nikým podporována. Nástupci jejich byli již učitelové ruští, kteří se starají jen o své suchopárné vyučování a pro společenský a výchovný život osady nemají porozumění a zájmu. Žáci těchto učitelů, nynější mládež, zapomíná svůj rodný jazyk mateřský a pomalu se odnárodňuje.

V obci máme dobrovolný hasič'ský spolek, který úspěšně pracuje a několikrát již svou zdatnost pro-

kázal. Je zaopatřen vším potřebným náradím. Na kraji obce vyniká pěknou stavbou mlýn, hnaný plynovým motorem. Vodní mlýny však upadají. Kromě toho jsou u Ulbárova velká ložiska křídly, která se prodává okolním cukrovarům. Naše kamenné lomy dodávají nám hojně laciného kamene, takže dřevěné budovy mizí a nahrazují se kamennými.

Jak jsem již upomenul byli u nás jenom drobní hospodáři s malými pozemky. Většina z nich v době prodeje velkostatků, prodali své zdejší majetky a zakoupili si jinde, takže z 115 rodin zůstalo dnes jenom 72. Majetek náš skupováním polských statečků se rozmnožil. Dnes vládne naše obec 1600 morgy.

Trvalo to velmi dlouho než naši sousedé ruští zvykli si na naše pořádky. Ani prosbami, ani hrozbami nedali se pohnouti. Škodili nám kde a jak mohli. Obzvláště v noci rádi spásali nám naše role. Když pak pomalu jsme je naučili lepšímu hospodaření, seti jetele, který jsme seli s nimi napolovinu, nastal poměr lepší.

V. Ř.

Straklov.

V čísle 5 byl uveřejněn článek o obci Straklově v Dubenském újezdě, Volynské gubernie. Pokládám za vhodné doplnit některé údeje, aby načrtnutý pěkný obrázek byl pěknější.

Osada je ryze česká a sestává z 70 rodin a sice z 228 mužského a 224 ženského pohlaví.

V r. 1875 zakoupili jsme 1029 desjatin od polského statkáře Skřineckého, z nichž část jsme prodali ruským sousedům, tak že nám zůstalo 610 desjatin. Páda byla velice špatná nezpracovaná, všechna v křovínách a zaplatili jsme 60 rub. za desjatinu. Nyni se cení ornice 700 rub., a lesy 400 rub. za desjatinu.

Pěstuje se u nás pšenice, ječmen, žito, chmel, chov dobytka, zelenářství a sadařství.

Naše hospodářství stojí na vy-

sokém stupni, používá se hospodářských strojů; v naší osadě je 13 žacích, 33 mláticích, 4 secí a jiné stroje.

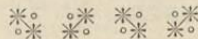
Remeslnictví u nás je zastoupeno takto: 3 řezníci, 2 kováři, 1 soustružník, 2 koláři, 2 obuvníci a 4 truhláři. Máme 3 hostince a státní „monopolku“, z průmyslových podniků je dílna na hospodářské stroje a 2 cihelny, zaměstnávající 20 dělníků. Naše osada není tuze bohatá neb orné půdy málo. Zámožnost je průměrná.

V ministerské jednotřidní škole se vyučuje pouze rusky. České děti počtem 57 všechny chodí do školy, mimo toho dochází tam 8 žáků ruských z blízkého Dubenského nádraží. Vzdělání u nás je prostřední. Všichni naši osadníci čtou a píší česky, většina též rusky. Synové 4 osadníků navštěvují Dubenského gymnázium. Osada je celá pravoslavná od roku 1888. Knihy se čtou ponejvíce v zimě. Z časopisů odebírá se několik výtisků Cechoslovana, potom Národní Politika.

Hasič'ský spolek, založený v r. 1906 a čítající 30 členů činných a 75 přispívajících. Spolek hasič'ský již mnohobráte svou rychlou a účinnou pomocí v případech neštěstí dokázal svou zdatnost a dobrou seevičenost. V tomtož roce založený „Divadelní spolek“ čítá též 30 členů a čile si vede.

Vliv Cechů na hospodářský vývoj ruského obyvatelstva jeví se všude. Při našem příjezdu do osady neměli naši ruští sousedi žádných hospodářských strojů, vozy bez obruči a bez železa, pluhy dřevěné těžké, tak že je muselo táhnouti 4-5 koňů. Nyni již mají pěkné vozy, železné lehké pluhy, hospodářské stoje. Hnojí též svá role a dovážejí hnůj z blízkého města. Pěstují též chmel.

Sousedský náš poměr je přátelský. Chodíme společně do kostela, žijeme bez hádek a svárů. V 6 případech ruští mládenci uzavřeli sňatek s Češkami. *Josef Suchý.*

DOMA I V CIZINĚ.

Stav věci na Dalekém Východě. Vojenský zpravodaj vážného německého listu „Vossische Zeitung“ sděluje zajímavé zprávy o stavu věci na Dalekém Východě. Nejprve ukazuje na úmluvu Ruska s Japonskem, která v poslední době přijala charakter spojeneckých poměrů. Úmluva postupimská podle miněni zpravodaje také dokazuje, že si Rusko chce rozvázati ruce k novým

podnikům ve východní Asii. Rusko se nachází na počátku zcela nové epochy své expansivní politiky v Asii. Možno pokládati za jisté, že Rusko je zbaveno možnosti hnouti se ku předu po této cestě mírnými prostředky. Nálada v Japonsku je nepřízniva Čině, a Rusku je nevyhodnějším využitkovati nynějšího momentu k postupu ku předu. Poslední tajné porady v ministerstvu